

SỞ Y TẾ TỈNH NINH THUẬN CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
CHI CỤC DÂN SỐ Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
KẾ HOẠCH HÓA GIA ĐÌNH

Số: /CCDS-NV

Ninh Thuận, ngày tháng 4 năm 2023

V/v triển khai các hoạt động
truyền thông hưởng ứng
Ngày Thalassemia thế giới (8/5).

Kính gửi: Trung tâm Y tế 07 huyện, thành phố.

Thực hiện Công văn số 288/TCDS-TTGD ngày 20/4/2023 của Tổng cục Dân số - Kế hoạch hóa gia đình về việc hướng dẫn tổ chức các hoạt động truyền thông hưởng ứng Ngày Thalassemia thế giới (8/5);

Chi cục Dân số - Kế hoạch hóa gia đình (DS-KHHGD) triển khai đến Trung tâm Y tế 07 huyện, thành phố để các đơn vị kịp thời tổ chức, triển khai các hoạt động truyền thông hưởng ứng Ngày Thalassemia thế giới (8/5), cụ thể như sau:

I. Mục tiêu:

Tăng cường tuyên truyền, giáo dục cho người dân về nguy cơ của việc kết hôn cận huyết thống; tầm quan trọng của hoạt động tư vấn, tầm soát, chẩn đoán, điều trị sớm bệnh, tật trước sinh và sơ sinh nhằm tiếp tục nâng cao chất lượng dân số góp phần thực hiện tốt các mục tiêu của Nghị quyết số 21-NQ/TW của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về công tác dân số trong tình hình mới.

Kêu gọi hành động từ cấp ủy, chính quyền, các cấp, các ngành, các tổ chức, các nhà hoạch định chính sách, các nhà cung cấp dịch vụ y tế, qua đó nâng cao nhận thức của xã hội, cộng đồng. Góp phần làm giảm gánh nặng về kinh tế và tinh thần của từng gia đình, cộng đồng, xã hội và nâng cao chất lượng dân số.

II. Nội dung truyền thông hưởng ứng Ngày Thalassemia thế giới.

1. Nội dung:

Thalassemia còn gọi là bệnh tan máu bẩm sinh (TMBS) là do tan máu di truyền. Bệnh có hai biểu hiện nổi bật là thiếu máu và ứ sắt trong cơ thể, nên bệnh nhân phải điều trị suốt đời, nếu không được điều trị thường xuyên, đầy đủ, sẽ có nhiều biến chứng làm bệnh nhân chậm phát triển thể trạng, giảm sức học tập, lao động, tuổi thọ thấp...

Bệnh tan máu bẩm sinh (Thalassemia) được thế giới phát hiện và nghiên cứu từ năm 1925. Tại Việt Nam, bệnh được các nhà khoa học nghiên cứu từ năm

1960. Bệnh tan máu bẩm sinh (TMBS) là do tan máu di truyền. Bệnh có hai biểu hiện nổi bật là thiếu máu và ứ sắt trong cơ thể, nên bệnh nhân phải điều trị suốt đời, nếu không được điều trị thường xuyên, đầy đủ, sẽ có nhiều biến chứng làm bệnh nhân chậm phát triển thể trạng, giảm sức học tập, lao động...

Trên thế giới bệnh tan máu bẩm sinh ảnh hưởng đến khoảng 300 triệu người, với khoảng 500.000 người mắc bệnh ở thể nặng. Ở nước ta có khoảng trên 13 triệu người mang gen bệnh TMBS, tương đương 13% dân số và có trên 20.000 người bệnh mức độ nặng cần phải điều trị cả đời. Mỗi năm có thêm khoảng 8.000 trẻ em sinh ra bị bệnh Thalassemia, trong đó có khoảng 2.000 trẻ bị bệnh mức độ nặng và khoảng 800 trẻ không thể ra đời do phù thai. Người bị bệnh và mang gen có ở tất cả các tỉnh/thành phố, các dân tộc trên toàn quốc. Trong đó, tỷ lệ người dân đồng bào dân tộc miền núi chiếm tỷ lệ khá cao, từ 20 - 40%.

Tỷ lệ người dân mang gen bệnh TMBS ở vùng miền núi, đặc biệt là ở các đồng bào dân tộc thiểu số cao, một trong những nguyên nhân chính là do kết hôn cận huyết.

Trên thế giới 80% những người người mắc bệnh tan máu bẩm sinh sống ở các quốc gia có thu nhập thấp và trung bình và phải đối mặt với rất nhiều nhu cầu chưa được đáp ứng cũng như những thách thức liên quan đến dịch vụ chăm sóc y tế, xã hội và các dịch vụ chăm sóc khác mà họ cần.

Kinh nghiệm của thế giới cho thấy, có thể phòng bệnh hiệu quả tới 90 - 95% bằng các biện pháp như tư vấn và khám sức khỏe trước khi kết hôn, sàng lọc phát hiện sớm cho thai nhi để xác định xem cá nhân có mang gen bệnh hay không từ đó giúp cho họ có sự lựa chọn đúng đắn về hôn nhân cũng như quyết định mang thai và sinh đẻ nhằm sinh ra những đứa con không mắc bệnh TMBS. Đây là biện pháp hiệu quả và chi phí thấp. Nếu cả vợ và chồng đều mang gen bệnh thì có 25% nguy cơ mắc bệnh ở thể nặng, trường hợp này cần được thực hiện chẩn đoán trước sinh bằng phương pháp chọc ối hoặc sinh thiết gai nhau và tìm đột biến gen. Đối với bệnh nhân mức độ nặng và trung bình cần: truyền máu định kỳ và dùng thuốc thải sắt suốt đời; đến khám và điều trị đúng hẹn; khám lại ngay khi có dấu hiệu bất thường như: mệt nhiều, đau tim, khó thở, sốt cao, phù...; phẫu thuật cắt lách giúp kéo dài khoảng cách thời gian giữa các đợt truyền máu; ghép tế bào gốc để điều trị bệnh, biện pháp này cần phải đáp ứng điều kiện ngặt nghèo hơn như phải tìm được nguồn tế bào gốc, điều kiện sức khỏe đảm bảo.

2. Các hoạt động:

- Phối hợp với Đài phát thanh huyện thường xuyên đăng tải các tin, bài về các nội dung đã thông tin trên.

- Mở rộng các hình thức truyền thông hiện đại để cung cấp thông tin, tư vấn qua internet, trang tin điện tử, mạng xã hội, điện thoại di động và các phương tiện truyền tin khác.

- Tuyên truyền, vận động mọi thanh niên trước khi kết hôn chấp nhận dịch vụ tư vấn và khám sức khỏe trước hôn nhân, trước hết là các đối tượng có nguy cơ cao.

- Nâng cao nhận thức về tác hại, hệ lụy của tảo hôn, kết hôn cận huyết thống; thực hiện nghiêm các quy định của pháp luật về cấm tảo hôn, kết hôn cận huyết thống, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa, vùng có đông đồng bào dân tộc thiểu số.

III. Chủ đề và khẩu hiệu tuyên truyền.

1. Chủ đề:

“Chung tay đẩy lùi bệnh tan máu bẩm sinh vì sức khỏe cộng đồng, vì tương lai nòi giống”.

2. Khẩu hiệu tuyên truyền (kèm phụ lục)

IV. Tổ chức thực hiện.

Trên cơ sở hướng dẫn này, đề nghị Trung tâm Y tế các huyện, thành phố xây dựng kế hoạch truyền thông của huyện và hướng dẫn cấp xã tổ chức thực hiện phù hợp với tình hình thực tế của địa phương mình quản lý.

Đề nghị Trung tâm Kiểm soát bệnh tật phối hợp Chi cục DS-KHHGD đưa các tin, bài đăng tải lên bản tin ngành, Website của Sở Y tế để tuyên truyền, hưởng ứng Ngày Thalassemia thế giới (8/5).

Chi cục DS-KHHGD đề nghị các đơn vị quan tâm phối hợp triển khai thực hiện và gửi báo cáo kết quả về Chi cục DS-KHHGD trước ngày 25/5/2023 để tổng hợp báo cáo Tổng cục DS-KHHGD và Sở Y tế./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Tổng cục DS-KHHGD;
- Sở Y tế (b/c);
- Trung tâm KSBT (đăng Website)
- Lãnh đạo Chi cục;
- Phòng HCTH;
- Lưu VT, NV.^{PCD}

**KT.CHI CỤC TRƯỞNG
PHÓ CHI CỤC TRƯỞNG**

Lê Bảo Trung

KHẨU HIỆU TRUYỀN THÔNG

(Kèm Công văn số/CCDS-NV, ngày tháng 4 năm 2023)

- 1. THỰC HIỆN TƯ VẤN, KHÁM SỨC KHỎE TRƯỚC KHI KẾT HÔN VÌ HẠNH PHÚC GIA ĐÌNH, VÌ SỰ PHỒN VINH CỦA ĐẤT NƯỚC.**
- 2. CHUNG TAY ĐẨY LÙI BỆNH TAN MÁU BẨM SINH VÌ SỨC KHỎE CỘNG ĐỒNG.**
- 3. THỰC HIỆN TƯ VẤN, TẦM SOÁT, CHẨN ĐOÁN, ĐIỀU TRỊ BỆNH, TẬT TRƯỚC SINH VÀ SƠ SINH GÓP PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DÂN SỐ.**
- 4. CHA MẸ HÃY THỰC HIỆN TẦM SOÁT, CHẨN ĐOÁN VÀ ĐIỀU TRỊ SỚM BỆNH, TẬT TRƯỚC SINH VÀ SƠ SINH VÌ HẠNH PHÚC GIA ĐÌNH, VÌ TƯƠNG LAI NÒI GIỐNG.**
- 5. TẦM SOÁT TRƯỚC SINH VÀ SƠ SINH VÌ NHỮNG ĐỨA CON KHỎE MẠNH.**
- 6. KHÔNG TẢO HÔN, KẾT HÔN CẬN HUYẾT THỐNG ĐỂ BẢO VỆ GIỐNG NÒI.**
- 7. CHUNG TAY ĐẨY LÙI BỆNH TAN MÁU BẨM SINH VÌ SỨC KHỎE CỘNG ĐỒNG, VÌ TƯƠNG LAI NÒI GIỐNG**
- 8. TĂNG CƯỜNG TRUYỀN THÔNG, GIÁO DỤC ĐỂ CỘNG ĐỒNG HIỂU RÕ, CHIA SẺ VÀ CHĂM SÓC TỐT HƠN CHO NGƯỜI MẮC BỆNH TAN MÁU BẨM SINH.**